

Ma 26 éve

Elszántan, vitézül és példás kitartással harcolt ezen a napon Komornik Aladár, volt veszprémi 31. honvédegyezredbeli főhadnagy, aki a Lupkóvi-szorostól északra fekvő Dzial-háton vívott védelmi harcaink alatt, rendületlen elszántsággal verte vissza a százada ellen három napon át, szinte szakadatlanul támadó oroszokat, Komornik főhadnagy még akkor is vitézül kitartott századával, amikor a szomszédos századok az orosz tülök nyomásának engedve, visszavonultak. Amikor pedig ennek a szilárd ellenállásnak következményeként bekerítették a századot, Komornik főhadnagy volt az, aki példás eltökéltséggel századja élére állt és rohamra vezetve embereit, véres kézitusában keresztülvágta magát az oroszok gyűrűjén. Ezalatt halálos lövés érte, amely kioltotta életét. Vitézi tettének igen jelentős harcászati kihatásai voltak, mert jóideig feltartóztatta az oroszokat és ezzel lényegesen hozzájárult annak a válságnak az áthidalásához, mely a szóbanforgó időben az u. n. Zsebrákyreg környékén keletkezett. Eppen ezért előjárói Komornik főhadnagy érdemét és kimagaslóan vitéz magatartását nagyraértékelték, a Vaskorona-rend adományozásának kieszközölésével rótták le elismerésük és nagyrabecsülésük adóját.

—○○—

Házfelügyelők közgyűlése. Tisztújító közgyűlésre jött össze vasárnap délután a Parádívendéglőben a Házfelügyelők Egyesülete. A közgyűlést Vakulya Rókus József nyitotta meg, aki visszapillantást vetett az elmúlt esztendő történelmi eseményeire. Az elmúlt évben a különböző események miatt az egyesület nem tudott kellő működést kifejteni, az 1941. esztendőben kívánja a vezetőség azt pótolni. Nagy Sándor titkári, majd a pénztárosi jelentés után Erdősi József országos elnök és Susztrovics János országos főtitkár szólalt fel, aki bejelentette, hogy a házfelügyelők politikai megszervezése folyik. Ezután került sor a tisztújításra, elnök lett: Vakulya R. József, alnök: Adamovics Gyula, titkár: Nagy Sándor, ügyész: dr. Gyurki Gyula, pénztáros: Vasadi Mátyás és jegyző: Fodor Andor.

A Szegedi Katolikus Növédő Egyesület nyilatkozata. Ota Nándor mindenestől szolgálatunkból március 1. napján elbocsátottuk; ezzel kapcsolatban kijelentjük, hogy nevezett, a Növédő részére vásárlásokat eszközölni, illetve pénz felvételére nem jogosult. Szegedi Katolikus Növédő Egyesület.

Virrasztó-Koppány táltozás összbüntetése. Ügyészségi fogházor állított a törvényszék ötöstanácsa elé Virrasztó-Koppány Mihályt, hogy a „turáni táltozás” fogházbüntetésének összesítése után összbüntetést szabjanak ki. Virrasztó-Koppányt nemrégiben a gyulai törvényszék ítélte el nemzetgyalázás miatt négyhónapi és tizenöt napos fogházbüntetésre. Büntetésének a kitöltésére Virrasztó-Koppány haladékot kapott, szabadidejét a táltozás tanyáján töltötte, miközben egy kihágási ügye miatt ismét összeütközésbe került a törvénnyel, a szegedi törvényszék akkor nemzetgyalázás miatt négyhónapi fogházbüntetéssel sújtotta. Ezt a két büntetést foglalta most egybe a törvényszék és 15 napos fogházbüntetéssel engedett Virrasztó-Koppány szabadságvesztéséből. A turáni táltozás az ítélet elleni semmisségi panaszt jelentett be.

A Szegedi Izraelita Hitközség disztermében március 9-én, vasárnap délután 4 órakor és este fél 9 órakor kultúrestetében fellépnek Gellért Lajos, Grünfeld Imre, Krasznér Kató és Szigeti Jenő. Jegyek a Délmagyarország kiadói hivatalában 1.20, 2.40 és 3.60 pengő árban kaphatók.

Vasalkatrészeket lopott Somogyi-telepen. Palotás Ferenc napszámos lopással vádoltan került hétfőn dr. Molnár István törvényszéki bírő elé. Palotás az elmúlt év májusában Somogyi-telepen járt és észrevette, hogy a X. utcában egy építkezésnél az uttesten vasalkatrészek fekszenek. Megvárta, amíg beesteledik és ekkor a vasdarabokat összeszedte és egy zsákba dugta. A hátán a zsákkal baladó Palotásra figyelmes lett a közelben posztoló rendőr, igazolásra szólította fel. Palotás ekkor bevallotta, hogy a zsákban levő vasat lopta. Palotást a törvényszék egyhónapi fogházbüntetésre ítélte.

Pászkahirdetmény. A Szegedi Izraelita Hitközség közli tagjaival, hogy pászkautalványok a hivatalos órák alatt válthatók a hitközségi irodában (Margit-utca 20., I.). A pászka ára kilónként 1.50 pengő, pászkadara ára 1.60.

A kisebbségi ember lelkivilága
A Dugonics-Társaság felolvasó ülése

(A Délmagyarország munkatársától) A Dugonics-Társaság vasárnapi felolvasó ülését dr. Banner János elnök nyitotta meg, nagyjából vázolván a szegedi egyetem kapcsolatát a társasággal s megemlékezve Lázár György, Somogyi Szilveszter, Czimer Károly és mások munkásságáról. Hogy Szeged mint lett egyetemi város, azt a kérdés legalaposabb kutatója, szinte monografusa Gál Ferenc kereskedelmi iskolai tanár magyarázta meg, tömören kiemelve a 150 éves küzdelem sok érdekeseit, hol eseményt keltő, hol le-sújtó, Szegedet szinte semmibe vevő momentumát.

Sz. Szigethy Vilmos a megszálló oláh impérium erkölceiről, szokásairól adott pillanatfelvételeket, derűs közigazgatási történetek keretében.

Az ülés kimagasló eseménye dr. Krammer Jenő székfoglalója volt a kisebbségi ember lelki-világáról. Krammer husz esztendőn át érezte az impérium terheit, azért legilletékesebb ennek a súlyos kérdésnek a boncolására, ha mingyárt szerény kísérletnek, uttörő munkának, nevezi is fejtegetését. A kérdés a társadalmi lélektan körébe tartozik, mivel azonban egyszerűsített történelmi fejlődés alakította ki, a lélektani kutatásnak történelmi távlatot is kell adnunk, ha az igazság-nak megfelelő eredményhez akarunk jutni. Részletezte Krammer a kisebbségi ember fogalmi meghatározását, amit ma a trianoni sors szótárán át érünk. Ha a Kárpátok medencéjében maradunk, mennyire más a világháború előtti nemzetiségeink lelki sorsa, mint az elszakított magyarságé s milyen új helyzetet teremtett a pozsonyi magyarok életében az ugynevezett második kisebbségi sors a belvederei döntés után, vagy Arad magyarjainak lelki vívódása Erdély részleges felszabadulása után.

Finoman pedzi, hogy milyen tanulmányt érde-zettségűektől a kisebbségeken át a mai népeso-melne az a fejlődési folyamat, amely a nemzeti kisebbségek életében a Duna-medencében a nem-porthoz vezetett el. Beszél a háború előtti nem-zetiségeinkről, akik az államkeretet történelmi fejlődés fokának érezték, amelynek kialakulá-sához az ő évszázados népi életük is hozzájárult. Összeforrtak a magyar lelkiélettel a közös zenve-dések és élmények kohójában s így életkeretüket nem érezték sem mesterként, sem történe-lemellenesnek. Ellenben a trianoni kisebbségek egy zöld asztalnál kiagyalt államkeretbe kényszer-ültek, életükben megszakadt a történelmi folyto-nosság, új uraik azt akarták, hogy 1918-tól számi-tódjék számukra a világ.

„Nem is nagyon beszélhetünk még, mondja Krammer, kisebbségi emberről, inkább elszaki-tott magyarról, aki csak azt érzi, hogy ez így nem maradhat.” Pompások párhuzamai az idősebb ge-neráció, meg az ifjúság közt s lelkesedve fejtegeti, hogy a cselekvésre, akarásra született új nemze-dék a cserkészletben találta meg azt a lelki felsza-badulást, amit az iskola lakatja forrasztott rá, főleg a nemzeti vonatkozású iskolai tantárgyak-nál. Csodálatos példaként emlit olyan Prágába került magyar ifjakat, akik februárban egy szót sem tudtak eschül s májusban már kollokváltak ezen a nyelven, pedig az oxigénnek, hidrogénnek is sajátos cseh neve van.

— A kisebbségi embert már nem lehet gyűlö-letre tanítani — mondja —, mert egyformán bele-lát mindkét oldalon az emberi lét mélységeibe és ade profundis tekintni az élet nagy színiátékát. Számára nincs frázis, üres szólam. Az élet meg-tanította, hogy csak az az igazi tulajdona, amiért helyt is tud állni. Idegenkedik az egyéni érvénye-sülés háthátszástól, bizalmatlan a nagy terve-kek szemben, tudja, mi az elhagyatottság, ezért fordul meleg bensőséggel a Dunamedence minden lakójának lelki világa és gondolatok fölé.

A nagyhatású előadás mély nyomatokat hagyott a lelkekben.

—○○—

Sokalta a Mars-téri helypénzt, nemzetgyalá-zást követett el. Nemzetgyalázási ügygel foglal-kozott hétfőn Bókay János elnöklésével a sze-gedi törvényszék ötöstanácsa. Acs Sánta István gazdálkodó szeptember 21-én a Mars-téri piacra terményeket vitt fel árulni. Mielőtt portékáját ki-rakta volna, odament hozzá Buzai Imre hely-pénzszedő és 57 fillér helypénzt kért. Acs később nemcsak a kocsis saroglyájából árulta a portéká-ját, hanem a földre is kipakolt, ezért a helypénz-szedő újabb 10 fillér helypénzt kért a gazdálkodó-tól. Acs Sánta ekkor súlyos szavakkal támadt a helypénzszedőre, majd gyalázó kifejezéseket hasz-nált. A törvényszék előtt a vádolt beismerő val-lomást tett. Azzal védekezett, hogy sokalta a hely-pénzt. A törvényszék háromheti fogházbüntetés-re ítélte. Az ügyben a Kuria mondja ki a végső szót.

KÖZGAZDASÁG

A marhatalpú cipők forgalmára
utalvány készül

A Kormány — mint ismeretes — korlátozta a bőrtalpú lábbelik forgalmát. A rendelet ki-adására azért volt szükség — írja a Magyar Élet Pártfőtitkosa —, mert az ország bőrkész-lete behozatal hiányában, csak megfelelő be-osztással fedezi a szükségletet és így gondos-kodni kellett arról, hogy a meglévő készleteket indokolatlanul fel ne vásárolhassák. Továbbra is szállíthatók a lábbelikészítő kisiparosoknál előzetes megrendelés és mérték után készített cipők. A kisiparosok a javítási munkálatokba továbbra is végezhetik.

A „Pártfőtitkosa” szerint a cipőrendeletről kapcsolatos kérdések végleges rendezése a leg-közelebbi napokban várható. Laky Dezső kö-zellátási miniszter kijelentése szerint a jövőben a marhatalpúbőrből készült cipőket és eszmé-kat csak utalvány ellenében szabad kiszolgál-talni. Intézkedés történt arra nézve is, hogy a cipőiparosság ne érezze a korlátozó rendelet hátrányait. A szükségletek kielégítése céljából a rendelkezésre álló bőrmennyiséget elsősorban olyan lábbelik készítésére kell felhasználni, amelyeket széles rétegek vásárolnak. A munka-cipők előállításával kapcsolatban foglalkoznak azzal a tervvel, hogy minden pár új cipő elle-nében két régi, még használható cipőt kell be-szolgáltatni. Megszervezik a használhatatlan cipők és bőrhulladékok gyűjtését, ugyanakkor pedig fokozott mértékben kezdődik meg a mál-talpi gyártását.

—○○—

Március 10-től kötelező a kukorica
lisztkeverési rendelet végrehajtása

Mint ismeretes, a kormány rendeletet adott ki, hogy minden 100 kg. gabonalisztkhoz 20 kg. tengerilisztet kell keverni. Ez a rendelet már-cius 10-től érvényes, ettől az időponttól kezdve tehát tilos tiszta gabonalisztket eladni, vagy fel-dolgozáshoz felhasználni. Az akció során kü-rülbelül 4000 vagon tengerit szánnak keverési célokra, amelyből 75%-os kiórlési rendszer mel-lett 3000 vagon étkezési célra alkalmas kuko-ricalisztkre lehet számítani. Budapesten és az előállítóhelyeken a fogyasztásra kerülő tengeri-lisztk kilogramjának ára 50 fillér lesz, míg egyéb területeken a tengeriliszt 31-32 filléres áron kerül forgalomba.

—○○—

„Mi ujság a budapesti élelmiszer-nagyvásárte-lepen? A Magyar Vidéki Sajtótudósító budapesti jelentése szerint 1941. február 21-től február 27-ig vasuton érkezett a budapesti nagyvásártelepre 247 vagon vegyes élelmiszer. Erkezett ezenkívül különböző áruval 141 tehergépkocsi és 309 lófo-gatu kocsis, valamint 595 ketrec élőbaromfi, 334 g vágottbaromfi és 1204 láda tojás. A vasuti felho-zatal az előző héttel szemben csökkent. Ugyan-csak csökkent az élő- és vágottbaromfi felhozatal, nemkülönben a szállítóeszközök száma is. Viszont a tojásfelhozatal emelkedett. Az élő- és vágott-baromfi piacon a csekély felhozatal és az élénk kereslet hatására az árak 20-40 fillérrel emel-kedtek kilogrammonként. A tisztított tyuknál az emelkedés az 50 fillért is elérte. A tojás iránt nagy volt a kereslet és ez akadályozta meg a nagy felhozatal dacára a várt áresést. Így csupán 5 fillérrel mérséklődtek az árak s csak a kiolva-sott selejtes árnál volt kilónként 10 filléres csök-kenés. A zöldség- és főzelékféléknél csak a szo-kásos 1-5 filléres árhullámzás volt tapasztalható. Megjelent — mint újdonság — a melegágyi kara-láb darabonként 1 pengő kezdőáron. A gyümölcs-piacon leginkább a déli gyümölcs iránt mutatko-zott érdeklődés. A kisebb felhozatal s nagyobb-mérvű selejtezés folytán a narancs 8-10, a man-darin pedig 15 fillérrel emelkedett kilónként.